

dem under samme Form som sidst. Smidlertid ere Vædringsforslagene ikke saa helt grebne ud af Lusten, som maasse enkelte Medlemmer tro, thi det første af disse Vædringsforslag er tidligere gaaet gennem Rigsdagen og har vundet det høje Folketings Bifald og har vundet det høje Landstings og den daværende Regerings Bifald. Det er nemlig ikke noget særligt nyt, det har i Mæret 1873 været vedtaget paa en Jærnbanelov. Den 23de Maj 1873 fik vi en Jærnbanelov, som handlede om Jærnbanerne fra Odense over Kværndrup til Svendborg, fra Randers til Grenaa og fra Silkeborg til Herning, altsaa et lignende Forslag som dette, men med færre Jærnbaner paa; og da Folketinget skulde have denne Lov, erkendte det, at det ikke gif an at lade en saadan Lov træde ud i Livet uden at bestemme noget om, hvorledes Pengene til denne Lovs Udførelse skulde anvendes, og noget om, hvorledes Arbejdet skulde ordnes. Derfor vedtog man i Lovens § 2 en Bestemmelse, som lød saaledes: „Det den enkelte Bane indrømmede Tilskud kommer til Udbetaling, efterhaanden som Banens Anlæg skride frem, efter nærmere Bestemmelse paa hvert Aars Finanslov, dog at ingen Udbetaling kan ske tidligere end i Finansaaaret 1874—75, og at det Beløb, der udbetales, ikke i noget Finansaar maa overskride”. Selve Summen er ikke den samme, thi her er der jo nævnt mange flere Jærnbaner; men med Hensyn til Formen maa jeg gøre ærede Medlemmer opmærksomme paa, at, hvad man under konstitutionelle, lovlige Forhold kunde billige i 1873 fra alle Sider, baade Folketinget og Landstinget og den højterede Regering, maa ikke være ganske meningsløst nu, da vi leve under ulovlige Forhold. Derfor vil jeg bede ærede Medlemmer eftertænke, om man kan stemme den Slags Forslag ud, blot fordi man fra en enkelt Side møder en Indvending uden nærmere Begrundelse. Nu kunde maasse andre ærede Medlemmer have den Mening, at de 1,500,000 Kr., der her ere nævnte, ere alt for lidt til de mange Jærnbaner, der her ere foreslaaede. Jeg har i Samtaler her hørt den Mening ytret, at 1,500,000 Kr. aarlig vilde være alt for lidt, thi vi skulle jo ogsaa bygge kjøbenhavnske Banegaarde og Statsbaner. Men der vil jeg dog gøre opmærksom paa, at disse Bygninger, Statsbanebygninger og kjøbenhavnske Banegaardsforhold, aldeles ikke angaa denne Lov; vi kunne ikke paa denne Lov, som handler om private Baner, tage Bestemmelse om, hvilke Summer der skulle anvendes til Statsbaneanlæg paa en anden Lov, saa den Indvending har aldeles intet

paa sig; den Sum, som her er nævnt, skal kun anvendes til private Baneanlæg. Og saa vil jeg sige, at, naar man bygger disse private Baner efter et billigt System — og det er vel alle ærede Medlemmers Mening, at de skulle anlægges efter et let System og bygges saa billigt som muligt, og som det overhovedet er forsvareligt for deres Drift — kan man efter min Mening temmelig sikkert gøre Regning paa, at man kan bygge en Mil Bane for hver 100,000 Kr. Stats-tilskud; det vil nok i Virkeligheden vise sig ikke at være meget galt. Men kan man det, kan man med disse 1,500,000 Kr. hvert Aar anlægge 15 Mil private Baner, og det er efter min Overbevisning nok til dette Lands Arbejdskraft, naar man samtidig dermed skal have en Del Statsbaneanlæg udførte. Thi disse 1½ Mill. Kr. fra Statens Side ville tage 5—6000 af de kraftigste Arbejdere i Brug hvert Aar, og mere kan Landbruget under de nuværende Arbejdsforhold paa ingen Maade undvære. Jeg vil bede ærede Medlemmer eftertænke, om det er ret, og navnlig de ærede Medlemmer, som ellers til dagligdags tale saa meget om Landbrugets Interesser, om det er ret her at udstemme ved tredje Behandling et saadant Forslag og lade Lovforslaget gaa til det andet Ting uden at have taget Bestemmelse i saa Henseende. Vore finansielle Forhold ere jo i Øjeblikket ganske vist overordentlig forfallede, thi Rigsdagen har jo aldeles ingen Indfyldelse paa dem, men under ordinære Forhold, naar vi staa med en grundlovstro Regering, vil det aldeles ikke være umuligt at bygge disse Baner og anvende den Sum, jeg her har nævnt i Forslaget. Finansloven, som den forlod os ved anden Behandling, viste jo et Overskud af 4,400,000 Kr. saavel; nu ved tredje Behandling vil Overskuddet vel synke meget, derom tvivler jeg ikke; thi det vil jo vise sig, at vi udgive en stor Del Summer ekstraordinært til offentlige Arbejder; men anderledes vil Finansloven dog vel ikke komme til at se ud under ordinære Forhold, — det kan man temmelig roligt gaa ud fra, — end at det altid vil være muligt at udføre saadanne Arbejder, som her ere foreslaaede. Hvad angaar de kjøbenhavnske Banegaardsforhold og Statsbaneanlægene, som vi skulle omtale og forhandle om, naar vi ere færdige med dette, vil jeg sige, at naar man der gaar frem paa en sparsommelig, men alligevel forsvarelig Maade, behøver man ikke at komme til større Summer, end at selv den temmelig indskrænkede Kassebeholdning, vi nu have, meget vel kan strække til. Vil man, hvad der er fuldt forsvareligt under